

Dezinformacja a ochrona gatunków - zagrożenia dla ochrony przyrody

ANNA RONIKIER-DOLAŃSKA

ZASTĘPCA GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

Każdego dnia docierają do nas różnymi kanałami setki a nawet tysiące informacji.

Nie zawsze znamy ich pochodzenie.

- Nasza codzienność to nieprawdziwe informacje, zmanipulowane zdjęcia czy spreparowane filmy.
- Nieprawdziwym treściom pozory prawdziwości przekazu nadaje podszywanie się pod instytucje czy znane portale. To zwiększa ich wiarygodność.

WPROWADZENIE

W ostatnich latach w Polsce coraz częściej pojawia się wiele nieprawdziwych informacji, w tym często generowanych przez sztuczną inteligencję.

„Fake newsy” szczególnie widoczne są w obszarze tematyki związanej z przyrodą i obecnością niektórych gatunków zwierząt w naszym bliskim otoczeniu.

- Nieprawdziwe treści czy manipulowanie danymi często prowadzą do braku zrozumienia sprawy, strachu, a nawet do działań bardzo szkodliwych, zagrażających rodzimej przyrodzie.

Dezinformacja pojawia się także w obszarze tematyki, która dotyczy gatunków podlegających w naszym kraju ochronie prawnej.

WILK

Jednym z gatunków **najczęściej dotkniętych dezinformacją w ostatnim czasie** jest wilk. Jest gatunkiem chronionym i stanowi bardzo ważny element naszego ekosystemu.

W publikacjach pojawiają się jednak fałszywe, niesprawdzone informacje o niebezpieczeństwie, jakie grozi z jego strony czy rzekomych atakach na ludzi i inne zwierzęta.

Wilk jest niestety często **mylony** z psem i jego ataki są przypisywane wilkowi - przykład „wilk z Niewistki” - badania genetyczne wykazały, że sprawcami pogryzienia były nieduże psy.

Portale internetowe udostępniają fałszywe wpisy z krzykliwymi tytułami, które sieją panikę. Taka nagonka wywołuje niepotrzebny lęk, a czasami pobudza chęć samosądu.

Wciąż niewielu próbuje potwierdzić informacje u źródła.

NIEDŹWIEDŹ

Niedźwiedź jest w Polsce gatunkiem ściśle chronionym, jest też tematem wielu nieprawdziwych i szkodliwych dla tego gatunku newsów.

Coraz częściej widzimy w social mediach czy na różnych portalach internetowych treści/zdjęcia/filmy z udziałem niedźwiedzi generowane przez sztuczną inteligencję.

Po ich głębszej analizie okazują się „fake newsami”. Potrafią jednak postawić w stan gotowości na przykład lokalne władze samorządowe.

W całej sprawie pomija się kluczowe fakty, że ważnym źródłem problemów z niedźwiedziami jest ich dokarmianie i zostawianie niezabezpieczonych odpadów czyli nieodpowiednia, lokalna gospodarka odpadami.

Dezinformacja na temat zwierząt w Polsce utrudnia skuteczną ochronę przyrody

Do najczęstszych niepożądanych efektów dezinformacji w ochronie przyrody możemy zaliczyć:

- Degradację środowiska naturalnego.
- Sztuczny strach, lęk społeczeństwa, nieodpowiedzialne/nielegalne działania.
- Niewłaściwe decyzje. Opóźnienia lub zaniechanie koniecznych działań ochronnych.

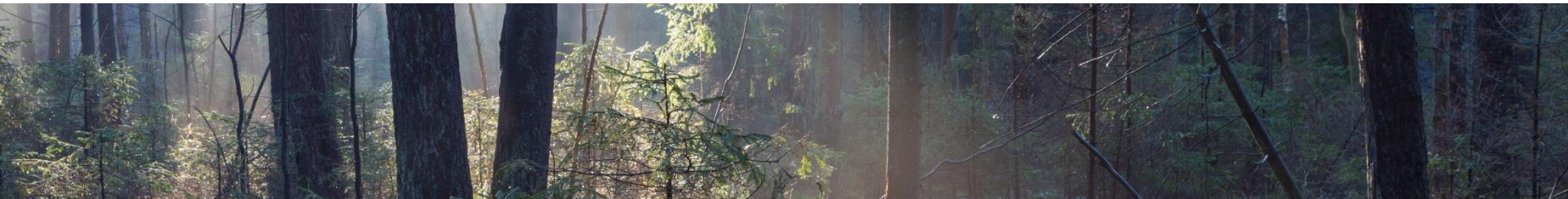
CO ROBIMY, ABY PRZECIWDZIAŁAĆ?

Opierajmy się na rzetelnej wiedzy i wiarygodnych źródłach informacji. Promujmy informację nie zagrożenie. Dezinformacja w mediach podważa zaufanie do instytucji publicznych, tworzy podziały społeczne i polaryzację stanowisk.

Pamiętaj! Nieuzasadnione akcje obliczone na wzbudzenie strachu, są nieakceptowalne i sprzeczne z zasadami ochrony środowiska.

Weryfikujmy informacje!

Korzystanie z wiarygodnych źródeł wiedzy, takich jak: instytucje ochrony przyrody, naukowe publikacje i raporty, wiedza ekspertów. Zachęcamy wszystkich, szczególnie media, do odwiedzania stron GDOŚ i RDOŚ, a w razie potrzeby do kontaktu bezpośredniego.

Odpowiedzialna edukacja i jej promowanie – wybrane, ostatnie działania

- RDOŚ w Katowicach w ramach współpracy ze spółką TAURON.

Celem zawiązanej współpracy edukacyjnej jest obalanie mitów na temat dużych drapieżników oraz budowanie rzetelnej wiedzy o ich roli w przyrodzie. Rysie, wilki i niedźwiedzie odgrywają kluczową rolę w przyrodzie, pomagając utrzymać jej równowagę.

[Wilcze ścieżki - film edukacyjny o wilkach, rysiach i roli dużych drapieżników w przyrodzie - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - Portal Gov.pl](#)

Odpowiedzialna edukacja i jej promowanie – wybrane ostatnie działania

- Polecamy „Praktyczny Poradnik dla mediów - Jak rzetelnie i odpowiedzialnie pisać i mówić o dzikiej przyrodzie?„, który powstał z inicjatywy i pod redakcją Marty Sokołowskiej, przy udziale naukowców.
- Narzędzie jest bezpłatne i dostępne dla wszystkich.

Jak rzetelnie i odpowiedzialnie pisać i mówić o dzikiej przyrodzie?

W szczególności o dużych drapieżnikach

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA MEDIÓW

Rekomendowany przez Generalną Dyрекję Ochrony Środowiska

Czerwiec 2026

Celem tego poradnika jest wsparcie dziennikarzy i redakcji w rzetelnym, opartym na źródłach i faktach oraz wyważonym - a jednocześnie nienapędzającym spirali strachu - relacjonowaniu sytuacji dotyczących współistnienia ludzi z dzikimi zwierzętami. Od sposobu, w jaki media opisują takie zdarzenia, w dużym stopniu zależy poziom świadomości i wiedzy odbiorców oraz społeczna postawa wobec dzikiej przyrody, w tym budzących silne emocje dużych drapieżników - zwłaszcza wilków i niedźwiedzi.

Dlatego tak ważne jest używanie precyzyjnego języka, opartego na sprawdzonych danych i konsultacji z ekspertami, a przede wszystkim unikanie sensacyjnego tonu, uogólnień czy klikbajtowych nagłówków. Odpowiedzialne dziennikarstwo w tym obszarze oznacza dbałość o kontekst, weryfikowanie źródeł podawanych informacji, prezentowanie różnych perspektyw - w tym naukowej i lokalnej - oraz świadomość, że przekaz medialny ma realny wpływ

DEZINFORMACJA

ZASADA OGÓLNA

Przed publikacją każdego materiału :

- sprawdzamy źródło, datę i wiarygodność informacji,
- weryfikujemy fakty w kilku niezależnych miejscach,
- oceniamy możliwe skutki publikacji, zwłaszcza w kontekście bezpieczeństwa ludzi i ochrony przyrody.

Apelujemy do wszystkich o rozwagę w wyrażaniu opinii.

Przypominamy, że **wspólna praca na rzecz ochrony przyrody oraz szacunek do niej są kluczowe dla przyszłości naszej przyrody.**

DZIĘKUJĘ

ANNA RONIKIER-DOLAŃSKA

ZASTĘPCA GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Al. Jerozolimskie 136; 02-305 Warszawa

www.gov.pl/gdos

